ARREST VAN HET HOF
VAN 8 APRIL 1976 [1]

Merkur-Außenhandel GmbH
tegen Hauptzollamt Hamburg-Jonas
(verzoek om een prejudiciële beslissing, ingediend door het Finanzgericht Hamburg)

Zaak 106-75

Samenvatting

1. *Gemeenschappelijk douanetarief — Gerstvlokken van postonderverdeling 11.02. E I b) 1 — Begrip — Geplette gerstkorrels van onderverdeling 11.02.E I a) 1 — Verschil*

2. *Landbouw — Gemeenschappelijke ordening der markten — Produkten vallende onder een regeling van eenheidsprijzen — Export — Certificaat — Aangegeven produkt — Uitgevoerd produkt — Verschil — Uitvoerrestitutie — Toekenning — Bedrag — Vaststelling — Ontbreken daarvan — Verlening — Recht daarop — Ontbreken daarvan*

   (Verordening van de Raad nr. 120/67, art. 16; verordening van de Commissie nr. 1041/67, art. 1 en art. 3)

1. Gerstvlokken van tariefpost 11.02 E I b) 1 worden vervaardigd van korrels die een pelbewerking hebben ondergaan, waardoor zij een gedeelte van hun kafjes hebben verloren, en zij onderscheiden zich derhalve niet van „geplette granen" van gerst van tariefpost 11.02 E I a) 1 door het gedeelte dat zij tijdens het pletten verliezen.
2. Artikel 16 van verordening nr. 120/67 en de artikelen 1 en 3 van verordening nr. 1041/67 kunnen aldus worden opgevat dat zij een recht op toekenning van een restitutie bij uitvoer ook dan doen ontstaan, wanneer een ander produkt wordt uitgevoerd dan dat waarvoor het certificaat is afgegeven.
   Wanneer op het betrokken tijdstip geen restitutiebedrag is vastgesteld voor het daadwerkelijk uitgevoerde produkt, bestaat er geen recht op toekenning van een restitutie.

In de zaak 106-75

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Finanzgericht Hamburg in het aldaar aanhangig geding tussen

1 — Procestaal: Duits.

MERKUR-AUSSENHANDEL GMBH

en

HAUPTZOLLAMT HAMBURG-JONAS

om een prejudiciële beslissing inzake de uitlegging van tariefpost 11.02 E I a) 1 van het gemeenschappelijk douanetarief,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: R. Lecourt, President, H. Kutscher en A. O'Keeffe, Kamerpresidenten, A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart en F. Capotorti, Rechters,

Advocaat-Generaal: G. Reischl
Griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

Overwegende dat de verwijzingsbeschikking en de krachtens artikel 20 van 's Hofs EEG-Statuut ingediende schriftelijke opmerkingen kunnen worden samengevat als volgt:

I — Feiten en procesverloop

Bij beschikking van 29 augustus 1975 heeft het Finanzgericht Hamburg overeenkomstig artikel 177 EEG-Verdrag het Hof verzocht, bij wege van prejudiciële beslissing uitspraak te doen inzake de navolgende vragen:

1. Onderscheidt tariefpost 11.02 E I a) 1 „geplette granen: van gerst" zich van tariefpost 11.02 E I b) 1 „vlokken: van gerst" van het gemeenschappelijk douanetarief, doordat gerstvlokken, in tegenstelling tot geplette gerstkorrels, vervaardigd moeten zijn van gepelde gerstkorrels, of bestaat het verschil tussen beide tariefposten hierin, dat

gerstvlokken zonder dat de gerstkorrels vooraf worden gepeld, slechts in sterkere mate (waarbij zij een deel van hun kafjes verliezen) worden geplet (platgedrukt of gewalst) dan geplette gerstkorrels?

2. Indien het eerste alternatief van vraag 1 bevestigend wordt beantwoord: moeten artikel 12, lid 1, van verordening nr. 120/67 — volgens hetwelk voor alle uitvoer uit de Gemeenschap van de in artikel 1 genoemde produkten een uitvoercertificaat moet worden overgelegd — juncto artikel 2, lid 1, van verordening (EEG) nr. 1373/70 — volgens hetwelk het uitvoercertificaat het recht en de verplichting medebrengt de opgegeven nettohoeveelheid produkt uit te voeren tijdens de geldigheidsduur van het certificaat — aldus worden opgevat, dat een recht op toekenning van restitutie bij uitvoer ingevolge artikel 16 van verordening nr. 120/67 en de artikelen 1 en 3 van verordening nr. 1041/67 ook dan ontstaat, wanneer een ander produkt is uitgevoerd dan dat waarvoor het uitvoercertificaat is afgegeven?
3. Zo ja, bestaat dan een recht op toekenning van een uitvoerrestitutie voor het daarvoor in aanmerking komende voorprodukt (gerst van tariefpost 10.03), wanneer op het betrokken tijdstip geen restitutiebedrag is vastgesteld voor het daadwerkelijk uitgevoerde produkt (geplette graankorrels van tariefpost 11.02 E A a) 1.

In juli 1972 exporteerde verzoekster in het hoofdgeding 4 partijen goederen, vallende onder post 11.02 E I b) 1 bb van de douanenomenclatuur: „gerstvlokken niet bedoeld bij post 11.02 E I b) 1 aa", dus met een asgehalte, berekend op de droge stof, van meer dan 1 gewichtspercent, en met een gehalte aan ruwe celstof, berekend op de droge stof, van meer dan 0,9 gewichtspercent.

Vervolgens verzocht zij aan verweerder in het hoofdgeding om toekenning van een uitvoerrestitutie en van compenserende bedragen.

Uit een analyse van monsters van de uitgevoerde partijen bleek dat het niet ging om gerstvlokken van tariefpost 11.02 E I b) 1, maar om geplette granen van gerst van tariefpost 11.02 E I a) 1, waarvoor geen restitutie was vastgesteld. Gezien deze analyses wees verweerder in het hoofdgeding op 15 september 1972 de aanvragen van verzoekster in het hoofdgeding af en op 9 maart 1973 verwierp hij de bezwaarschriften die verzoekster tegen deze afwijzende beschikkingen had ingediend.

Op 16 april 1973 stelde verzoekster in het hoofdgeding beroep in bij het Finanzgericht Hamburg, waarin zij primair toekenning vorderde van de uitvoerrestitutie voor gerstvlokken van tariefpost 11.02 E I b) 1 (bb), die in de uitvoercertificaten was geprefixeerd, alsmede van de daarmee overeenkomende compenserende bedragen. Subsidiair vorderde zij toekenning van de op de dag van uitvoer vastgestelde uitvoerrestitutie voor gerst, alsmede van compenserende bedragen voor geplette gerstekorrels van post 11.02 E I a) 1.

Op grond van het voor geplette gerstekorrels van post 11.02 E I a) 1 toepasselijke tarief, keerde verweerder in het hoofdgeding op 19 juni 1974 aan verzoekster een compenserend bedrag van DM 13 021,07 uit, maar hij bleef haar een uitvoerrestitutie weigeren, daar de op de dag van export geldende verordening nr. 1383/72 van de Commissie van 30 juni 1972 (PB nr. L 149, blz. 3) voor geplette gerst geen restitutie kende, en verzoekster in het hoofdgeding geen recht had op de voor gerstekorrels en gerst geldende restituties omdat zij deze produkten niet had uitgevoerd.

De verwijzende rechter meent dat het antwoord op de eerste vraag noch door de tekst van tariefpost 11.02: „geplette granen (vlokken daaronder begrepen)", noch door die van postonderverdeling 11.02 E: „geplette granen; vlokken", wordt gegeven. De tussen haakjes toegevoegde woorden „vlokken daaronder begrepen" maken slechts duidelijk dat ook

vlokken geplette granen zijn, die bovendien geheel zijn geplet en platgewalst. Ook punt 6 van de Toelichtingen bij de Nomenclatuur van Brussel betreffende tariefpost 11.02 geeft niet duidelijk aan of gerstvlokken uit gepelde gerstekorrels vervaardigd moeten worden (dat wil zeggen grotendeels van hun kafjes ontdaan). Terwijl deze Toelichtingen ervan uitgaan dat gerstekorrels een deel van hun kafjes moeten hebben behouden, geven zij niet aan hoe groot het nog aanwezige deel mag zijn en op welke wijze het andere deel is verwijderd. Onder kafjes moeten de vruchtwanden worden verstaan. Daar de Toelichtingen niet uitdrukkelijk van een specifieke pelbewerking van de gerstekorrels spreken, is het niet uitgesloten, dat het niet meer aanwezige deel van de kafjes niet alleen door het pellen van de korrels vóór het mechanisch pletten of walsen is verwijderd, maar ook bij het schuren, reinigen en pletten of walsen. Uit de Toelichtingen kan evenmin worden geconcludeerd dat bij gerstvlokken de kafjes voor tenminste 75 % verwijderd moeten zijn, hetgeen slechts mogelijk is wanneer de gerstkorrels vóór het pletten gepeld worden. Dit wordt echter noch door de betrokken tariefposten, noch door de Toelichtingen van Brussel geëist. Een maximum gehalte aan ruwe celstof wordt bij tariefpost 11.02 E I b) 1 (bb) niet voorzien, zodat ook een zeer hoog gehalte aan kafjes geen beletsel kan vormen voor indeling onder deze post, voor zover tenminste een deel van de kafjes is verwijderd.

Bij de uitlegging van de betrokken tariefpost kan niet worden uitgegaan van de Duitse Toelichtingen. Afgezien van het feit dat zij voor de rechterlijke instanties niet bindend zijn en door het Hof van Justitie nog niet als waardevol hulpmiddel voor de uitlegging in aanmerking zijn genomen, zijn zij eerst na de datum van de betrokken uitvoer vastgesteld.

Ten aanzien van de tweede vraag: wordt de eerste vraag aldus beantwoord, dat gerstvlokken van gepelde korrels moeten worden vervaardigd, dan heeft verzoekster in het hoofdgeding een produkt uitgevoerd waarvoor haar geen uitvoercertificaat was afgegeven. In dat geval kan zij slechts een uitvoerrestitutie voor een ander produkt verkrijgen, indien men van mening is dat het ontstaan van een recht daarop niet aan de afgifte van een uitvoercertificaat is gebonden en dat het certificaat en de toekenning van restitutie op verschillende niveaus liggen en niets met elkaar te maken hebben. De verwijzende rechter heeft deze stelling reeds verworpen, doch met het oog op document nr. IV/358/74-B van de Commissie, waarin de tegenovergestelde opvatting wordt voorgestaan, acht hij het wenselijk de vraag aan het Hof van Justitie voor te leggen. Ten aanzien van de derde vraag: sluit men zich aan bij het in het document van de Commissie gehuldigde standpunt, dat voor zover aan de voorwaarden van de artikelen 1 en 3 van verordening nr. 1041/67 is voldaan, uitvoerrestituties in beginsel ook zonder overlegging van een geldig certificaat moeten worden toegekend, dan heeft verzoekster in het hoofdgeding in principe recht op toekenning van een uitvoerrestitutie voor geplette gerstekorrels van post 11.02 E I a) 1. Ten aanzien van het subsidiaire verzoek gaat de opvatting van de Commissie, voor zover verenigbaar met de in de tweede vraag genoemde artikelen, ook dan op, wanneer het produkt waarvoor restitutie wordt gevraagd, het basisprodukt is van het daadwerkelijk uitgevoerde, uitsluitend fysisch bewerkte produkt.

De verwijzingsbeschikking is op 3 oktober 1975 ingeschreven ter griffie van het Hof. Overeenkomstig artikel 20 van 's Hofs EEG-Statuut zijn op 2 december 1975 door de Commissie van de Europese Gemeenschappen, of 17 december 1975 door verweerder in het hoofdgeding, en op 22 december 1975 door verzoekster in het hoofdgeding, schriftelijke opmerkingen ingediend.

Het Hof heeft, op rapport van de Rechter-Rapporteur en gehoord de Advocaat-Generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

II — Samenvatting van de bij het Hof ingediende schriftelijke opmerkingen

a) De eerste vraag

Verzoekster in het hoofdgeding merkt op dat in tariefpost 11.02 eerst worden genoemd gries en griesmeel, ingedeeld onder postonderverdeling 11.02 A, vervolgens granen, naar gelang van de hierop toegepaste behandeling: gepelde, ingedeeld onder post 11.02 B, geparelde (post 11.02 C), gebroken (post 11.02 D) en geplette granen, vlokken daaronder begrepen, (post 11.02 E). Het douanetarief maakt dus onderscheid tussen gepelde granen enerzijds en geplette granen (vlokken daaronder begrepen) anderzijds.

In de Toelichtingen van Brussel worden de objectieve kenmerken van het produkt, en niet de fabricagemethode daarvan beklemtoond. Zij leggen zelfs niet de nadruk op het te verwijderen gedeelte van de kafjes, maar op het overblijvende gedeelte. Het is derhalve niet uitgesloten dat gerstvlokken uit niet-gepelde grondstoffen kunnen worden vervaardigd. De Engelse tekst dezer Toelichtingen verklaart trouwens uitdrukkelijk dat gerstvlokken volledig geplette of gewalste „hele graankorrels" zijn.

De Duitse Toelichtingen op het gemeenschappelijk douanetarief, die gerstvlokken omschrijven als „geschälte (entpelzte) Körner" (gepelde korrels), zijn onverenigbaar met de Toelichtingen van Brussel en dateren bovendien van na de betrokken exporten.

Het Finanzgericht heeft daarentegen terecht verwezen naar de vereenvoudigde naamlijst in de bijlage bij verordening nr. 1383/72, die in tegenstelling tot de rechtstoestand van 1968 afziet van elke waarde-aanduiding voor gerstvlokken van de tweede categorie — waarom het in het hoofdgeding gaat — waardoor de noodzaak van het pellen dus is verdwenen.

Tegenover korrels die slechts zijn geplet, hebben vlokken als voornaamste kenmerk dat zij sterker worden geplet (verzoekster in het hoofdgeding biedt aan dit te bewijzen) en het vraagstuk van het pellen is douanerechtelijk of commercieel van geen belang voor het begrip graanvlokken. Verzoekster voert als bewijs het rapport van een terzake kundig ingenieur aan, volgens hetwelk de fabrikage van vlokken zonder pellen kan geschieden. De benaming „vlokken" kan slechts worden gebezigd voor produkten die zijn onderworpen aan een stoom- en warmtebehandeling en vervolgens worden gewalst en gedroogd. Produkten in droge staat kunnen niet als vlokken worden aangemerkt. Verzoekster biedt hiertoe deskundigenbewijs aan.

Verweerder in het hoofdgeding wijst erop, dat tariefpost 11.02, behalve voor griesmeel en graankiemen, slechts verwerkingsprocédés noemt, namelijk pellen, parelvormig slijpen, breken en pletten; op grond hiervan moet de groep produkten van deze tariefpost worden bepaald. De woorden „geplette granen (vlokken daaronder begrepen)" moeten worden opgevat in de zin van „platgedrukt". De Toelichtingen van Brussel geven hiervoor geen omschrijving. Zij definiëren slechts de term „vlokken". In werkelijkheid heeft men met geplette gerst te doen wanneer de gerst in het kaf na een voorbehandeling met water („humecteren") platgedrukt is. Van gerstvlokken spreekt men daarentegen wanneer de gerst is gepeld, hydrothermisch is behandeld en in een vlokkenmachine is platgedrukt. Karakteristiek voor gerstvlokken is hun vlokvormig uiterlijk: geplette, gepelde gerstkorrels met een glad, homogeen, compact oppervlak. Het Comité Nomenclatuur van het gemeenschappelijk douanetarief is in zijn toelichtingen tot dezelfde conclusie gekomen.

Er bestaat weliswaar verschil tussen „kraken" („anknacksen"), „pletten" („quetschen") en „volledig pletten" („zerquetschen"), maar het gemeenschappelijk douanetarief kent dit onderscheid niet. De door het Finanzgericht overwogen

onderscheiding is technisch, commercieel en douanerechtelijk niet uitvoerbaar. De intensiteit van het pletten kan uiteraard worden gevarieerd, hetgeen echter niet betekent, dat bij intensieve bewerking gerstvlokken en bij minder intensieve bewerking geplette gerstkorrels ontstaan. De onderzoekresultaten laten toe het toegepaste „reinigingsproces" te onderscheiden van het pellen.

De *Commissie* merkt op dat de Nomenclatuur van Brussel en het gemeenschappelijk douanetarief in de opbouw van Hoofdstuk 11 en in de bewoordingen van tariefpost 11.02 en de onderverdelingen daarvan, beide uitgaan van de fabricagemethoden van de meelfabrieken en telkens de afzonderlijke daaruit ontstane produkten onderscheiden. Uit dit oogpunt zijn „vlokken" niets anders dan het typische produkt van de traditionele fabricagemethode. Dit procédé komt, evenals voor geplette gerst, neer op het pletten van de gerstkorrels tussen twee walsen. Maar tijdens de vervaardiging van vlokken worden de graankorrels ook met hete stoom behandeld totdat de van nature harde en breekbare korrel zo zacht en soepel is geworden, dat deze bij het pletten niet meer in onregelmatige stukjes uiteenvallen, maar tot min of meer regelmatig gevormde schilfers met een glad oppervlak wordt vervormd.

Wat betreft de vraag of het technisch mogelijk is, „vlokken" te vervaardigen uit ongepelde, hoogstens door borstelen gereinigde gerst, waarvan de korrels nog in hun kaf zitten, spreekt de originele Franse versie van de Toelichtingen van Brussel slechts van „flocons (principalement d'orge et d'avoine) qui sont des grains écrasés ou aplatis conservant encore une partie de leur pellicule". Dit betekent dat het andere deel van het kafje moet zijn verwijderd en dat produkten uit ongepelde granen dus niet als vlokken in de zin van het douanetarief kunnen worden beschouwd.

In de door het Comité Nomenclatuur van het gemeenschappelijk douanetarief gegeven toelichtingen op het gemeenschappelijk douanetarief worden de Brusselse Toelichtingen uitdrukkelijk bevestigd: 11.02 E I b): De hierbedoelde vlokken bestaan uit gepelde en vervolgens geplette korrels die vaak nog een gedeelte van de zaadwand hebben behouden (zie ook 2e alinea, punt 6 van de Toelichting op post 11.02 van de Nomenclatuur van Brussel).

De eerste vraag kan derhalve worden beantwoord als volgt:

„Gerstvlokken in de zin van de naamlijst voor de restituties van verordening (EEG) nr. 1383/72, zijn gerstkorrels of delen daarvan die door pelling van hun kafjes en gedeelten van de vruchtwand zijn ontdaan en hydrothermisch grondig zijn behandeld en daarna tot praktisch gelijkvormige schilfers met een overwegend glad, compact en homogeen oppervlak zijn geplet."

b) De tweede vraag

Verzoekster in het hoofdgeding betoogt dat de voor het geding relevante verordeningen nrs. 120/67 en 1041/67 geen steun bieden voor de bewering dat een recht op restitutie afhangt van de aanwezigheid van een uitvoervergunning. Met de certificaten moet slechts controle op het handelsverkeer worden uitgeoefend, en door de waarborgregeling wordt de doeltreffendheid der certificaten verzekerd. Voor alle exporten van produkten die onder verordening nr. 120/67 vielen, was weliswaar een certificaat noodzakelijk, doch daaruit vloeit niet voort dat een certificaat ook vereist is voor een recht op restitutie. Tenslotte worden ook heffingen bij import toegepast wanneer geen geldig invoercertificaat kan worden overgelegd. Voor de toekenning van restituties bij uitvoer moet dit eveneens zo zijn.

Verweerder in het hoofdgeding is van mening dat in een afzonderlijk geval — onafhankelijk van het overleggen van een certificaat — een recht op toekenning van een restitutie bestaat, wanneer voor

het produkt dat met vervulling van de douaneformaliteiten bij uitvoer van verordening nr. 1041/67 is uitgevoerd, bij een verordening van de Commissie (eventueel bij wege van prefixatie) een restitutie bij uitvoer van een bepaald bedrag is vastgesteld. Voor zover verzoekster echter „geplette gerst" van tariefpost 11.02 E I a) 1 van het gemeenschappelijk douanetarief heeft uitgevoerd, bestaat er geen recht op restitutie, omdat voor produkten van deze tariefpost in de ten tijde van de export geldende verordening nr. 1383/72 geen restitutiebedragen zijn vastgesteld.

De *Commissie* betoogt dat het recht betreffende de exportcertificaten geen bijzondere sancties kent voor de door de verwijzende rechter genoemde onregelmatigheid. Het verplicht de Lid-Staten slechts de Commissie hiervan op de hoogte te stellen. De verplichting om „op grond van dit certificaat de opgegeven netto-hoeveelheid produkt uit te voeren tijdens de geldigheidsduur van het certificaat", wordt niet geëerbiedigd, indien op een certificaat voor gerstvlokken een ander dan het daarin opgegeven produkt wordt geëxporteerd. Afgezien van overmacht wordt dan de gestelde waarborg verbeurd.

Het recht betreffende de restituties van de gemeenschappelijke ordening der markten in de sector granen bevat geen bijzondere regeling voor deze problematiek. Het uitvoercertificaat bevat de prefixatie, zodat certificaat en toekenning van restitutie noodzakelijk en onafscheidelijk slechts gelden voor het in het certificaat opgegeven produkt. Gesteld, dat verordening nr. 1383/72 ook voor geplette gerst een restitutie had voorzien, zou dan het ontbreken van overeenkomst tussen certificaat en uitgevoerde waar ook het verwerven van het recht op de normale, niet vooraf vastgestelde restitutie voor dit produkt in gevaar kunnen brengen? Het recht op een (niet vooraf vastgestelde) restitutie wordt in geen enkele gemeenschapsbepaling afhankelijk gemaakt van de overlegging van een uitvoercertificaat. Dit certificaat wordt ook niet tot de „douaneformaliteiten bij uitvoer" gerekend, van welker vervulling de verwerving van het recht op restitutie afhangt. Het is bovendien geen bewijs voor de export, maar moet de Commissie alleen een zo betrouwbaar mogelijk beeld geven van de te verwachten exporten. Behalve bij prefixatie belemmert het ontbreken van het certificaat naar de huidige stand van het gemeenschapsrecht niet het ontstaan van een recht op restitutie. Deze opvatting komt trouwens overeen met die van het Hof in de zaak 35-71 (Jurispr. 1971, blz. 1083; blz. 1096 — elfde overweging).

c) De derde vraag

Verzoekster in het hoofdgeding is van mening dat in casu in elk geval de restitutie voor het basisprodukt gerst moet worden toegekend, omdat er geen wezenlijk onderscheid bestaat tussen de samenstelling van gerst enerzijds en geplette korrels van gerst anderzijds.

Verweerder in het hoofdgeding betoogt dat een recht op restitutie bij export eerst ontstaat wanneer het betrokken uitgevoerde produkt onder een der produktomschrijvingen en tariefposten van het gemeenschappelijk douanetarief kan worden ingedeeld waarvoor ingevolge de op de dag van uitvoer geldende verordeningen van de Commissie een bepaald restitutiebedrag bestaat of bij wege van prefixatie in een speciaal voor dit produkt afgegeven uitvoercertificaat is vastgesteld.

De *Commissie* merkt met betrekking tot de grondslag van het recht op restitutie bij uitvoer op, dat de gemeenschappelijke marktordening in de sector granen de restituties niet als permanent, ongeacht de markttoestand aan te wenden instrument hanteert, doch slechts tot toekenning daarvan machtigt, voor zover zulks noodzakelijk is om tot een prijs te komen die de uitvoer en de afzet van de goederen op de wereldmarkt mogelijk maakt. De restituties worden derhalve

door een bijzondere rechtshandeling van de Commissie uitdrukkelijk vastgesteld. De bepalingen betreffende de restituties van verordening nr. 120/67 bevatten niet het beginsel dat voor de uitvoer van een verwerkt produkt ook dan de voor het desbetreffende onbewerkte graan geldende restitutie moet worden toegekend, wanneer voor het verwerkte produkt zelf geen restitutie is vastgesteld. De restitutieverordeningen van de Commissie, zoals bijvoorbeeld de voor het hoofdgeding relevante verordening nr. 1383/72, worden dan ook gekenmerkt door een zeer gedetailleerde rangschikking van de voor restitutie in aanmerking komende produkten en van de daarvoor geldende restitutiebedragen.

De exporteur heeft dus slechts een individueel recht op restitutie, indien de door hem uitgevoerde waar kan worden ingedeeld onder een der categorieën produkten waarvoor op het tijdstip van uitvoer een restitutie van een bepaald bedrag is vastgesteld. Heeft verzoekster „geplette korrels van gerst" van tariefpost 11.02 E I a) 1 uitgevoerd, dan heeft zij geen recht op restitutie, want dit produkt komt niet voor in de restitutielijst van verordening nr. 1383/72. Voor de export van geplette gerstkorrels kan ook geen recht op restitutie van verzoekster worden aangenomen door middel van de door het Bundesfinanzhof in zijn arrest van 13 januari 1970 gevolgde methode. Uit de verwijzingsbeschikking volgt immers dat in de door verzoekster overgelegde uitvoercertificaten de betrokken produkten duidelijk en ondubbelzinnig zijn aangeduid als vallende onder post 11.02 E I b) 1. Zij bevatten de ingevolge verordening nr. 1383/72 geldende, vooraf vastgestelde restitutiebedragen. Genoemde verordening kent echter geen restituties voor geplette gerst. Toezegging van restitutie zou derhalve onrechtmatig zijn geweest en had verzoekster geen recht op restitutie kunnen verschaffen.

Noch in het Duitse, noch in het gemeenschapsrecht bestaat het beginsel dat de Gemeenschap om redenen van billijkheid ook restituties zou moeten uitkeren, die niet uitdrukkelijk in de wet zijn genoemd. Dergelijke uitzonderingen beperken zich tot gevallen waarin wettelijke regelingen in het openbaar belang zijn vastgesteld, die in bestaande en beschermde rechtsposities ingrijpen en van de betrokkenen ontoelaatbare opofferingen eisen. Deze regelingen dienen er ook niet toe, nadelen te voorkomen die alleen onder de verantwoordelijkheid van de betrokkene zelf vallen.

De Commissie stelt derhalve voor de derde vraag ontkennend te beantwoorden.

Verzoekster heeft geen gevolg gegeven aan 's Hofs verzoek om het deskundigenrapport waarnaar zij in haar schriftelijke opmerkingen verwees, te produceren.

Overwegende dat verzoekster in het hoofdgeding, ten deze vertegenwoordigd door F. Modest, advocaat te Hamburg, en de Commissie, ten deze vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur P. Kalbe als gemachtigde, ter terechtzitting van 10 maart 1976 mondelinge opmerkingen hebben gemaakt;

Overwegende dat de Advocaat-Generaal ter terechtzitting van 1 april 1976 conclusie heeft genomen;

Ten aanzien van het recht

1 Overwegende dat het Finanzgericht Hamburg bij beschikking van 29 augustus 1975, ingekomen ter griffie van het Hof op 3 oktober 1975, krachtens artikel 177 EEG-Verdrag een aantal prejudiciële vragen heeft gesteld inzake de uitlegging van post 11.02 E I a) 1 van het gemeenschappelijk douanetarief;

dat deze vragen zijn gerezen in een geding betreffende de export van vier partijen goederen die door verzoekster in het hoofdgeding als gerstvlokken van nr. 11.02 E I b) 1 (bb) van de douanenomenclatuur waren aangegeven, maar door verweerder in het hoofdgeding, na onderzoek van monsters uit de geexporteerde partijen, als geplette gerstkorrels van tariefpost 11.02 E I a) 1 werden aangemerkt;

dat verweerder geen restitutie voor deze export heeft willen toekennen, daar de op de dag van de betrokken uitvoer geldende verordening nr. 1383/72 van de Commissie van 30 juni 1972 tot vaststelling van de restituties bij de uitvoer van op basis van granen en rijst verwerkte produkten (PB nr. L 149, blz. 30) niet voorzag in een restitutie voor geplette gerst;

dat hij de aanvraag van verzoekster in het hoofdgeding om verlening van de voor gerstvlokken (post 11.02 E I b) 1) en gerst (post 10.03) geldende restituties heeft afgewezen, daar verzoekster deze produkten niet had geëxporteerd;

2 Overwegende dat in de eerste plaats wordt gevraagd of tariefpost 11.02 E I a) 1 „geplette granen: van gerst" zich van tariefpost 11.02 E I b) 1 „vlokken: van gerst" van het gemeenschappelijk douanetarief onderscheidt doordat gerstvlokken, in tegenstelling tot geplette gerstkorrels, moeten zijn vervaardigd van gepelde gerstkorrels, of dat het verschil tussen beide tariefposten hierin bestaat, dat gerstvlokken, zonder dat de gerstkorrels vooraf worden gepeld, slechts in sterkere mate (waarbij zij een deel van hun kafjes verliezen) worden geplet (platgedrukt of gewalst) dan geplette gerstkorrels;

3 Overwegende dat, waar het gemeenschappelijk douanetarief voorshands geen omschrijving geeft van de woorden „vlokken van gerst" en „geplette granen van gerst" en het systeem van tariefpost 11.02 niet uitdrukkelijk aangeeft of de vervaardiging van gerstvlokken een voorafgaande pelbewerking inhoudt, te rade moet worden gegaan met de Toelichtingen bij de nomenclatuur van Brussel;

dat deze onder gepelde granen verstaan „granen, waarvan een deel van de zaadwand is afgeslepen en, waar het gaat om bedekte gerst (zie toelichting op post 10.03) die, waarvan de kafjes zijn afgeslepen, kafjes welke bij die soort van gerst stevig aan de zaadkorrel vastzitten, ook nog na het dorsen en het wannen; bij bedoelde produkten is het meellichaam doorgaans zichtbaar";

dat deze Toelichtingen onder vlokken (voornamelijk van haver of van gerst) verstaan „gepelde graankorrels, welke tussen walsen zijn geplet. Bij de ver-

vaardiging van die vlokken worden de graankorrels gewoonlijk met stoom behandeld en tussen verwarmde walsen geplet, maar zulks heeft niet tot gevolg, dat de produkten van deze post worden uitgezonderd";

4 Overwegende dat uit het voorafgaande volgt dat vlokken worden verkregen door een pelbewerking waarbij de korrels van een deel van de zaadwand worden ontdaan;

dat anderzijds de toelichtingen op het douanetarief van de Europese Gemeenschappen, hoewel eerst van toepassing geworden na de in geding zijnde feiten, van dezelfde uitleg uitgaan, waar wordt gezegd: „de hierbedoelde vlokken bestaan uit gepelde en vervolgens geplette korrels die vaak nog een gedeelte van de zaadwand hebben behouden";

dat overigens de omstandigheid dat de vlokken worden gewalst of geplet, aan deze vaststelling niet afdoet;

dat geplette gerstkorrels integendeel alleen een behandeling ondergaan waardoor zij van vorm veranderen, doch niet worden ontdaan van het merendeel van hun kafjes die volgens de Toelichtingen van Brussel „stevig aan de zaadkorrel vastzitten, ook nog na het dorsen en het wannen";

5 Overwegende dat bijgevolg moet worden geantwoord dat „vlokken" van gerst van tariefpost 11.02 E I b) 1 worden vervaardigd van korrels die een pelbewerking hebben ondergaan, waardoor zij een gedeelte van hun kafjes hebben verloren, en dat zij zich dus niet van „geplette granen" van gerst van tariefpost 11.02 E I a) 1 onderscheiden door het gedeelte dat zij tijdens het pletten verliezen;

6 Overwegende dat, ingeval het eerste alternatief van de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord, voorts wordt gevraagd of artikel 12, lid 1, van verordening nr. 120/67, volgens hetwelk voor alle uitvoer uit de Gemeenschap van de in artikel 1 genoemde produkten een uitvoercertificaat moet worden overgelegd, juncto artikel 2, lid 1, van verordening (EEG) nr. 1373/70, volgens hetwelk het uitvoercertificaat het recht en de verplichting medebrengt de opgegeven nettohoeveelheid van bedoeld produkt uit te voeren tijdens de geldigheidsduur van het certificaat, aldus moeten worden opgevat dat een recht op toekenning van restitutie bij uitvoer ingevolge artikel 16 van verordening nr. 120/67 en de artikelen 1 en 3 van verordening nr. 1041/67 ook dan ontstaat wanneer een ander produkt is uitgevoerd dan dat waarvoor het uitvoercertificaat is afgegeven;

7 Overwegende dat artikel 12 van 's Raads verordening nr. 120/67 van 13 juni 1967, houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector granen (PB 1967, blz. 2269), bepaalt dat voor alle uitvoer uit de Gemeenschap een uitvoercertificaat moet worden overgelegd, waarvan de afgifte afhankelijk is van het stellen van een waarborg, als garantie dat zal worden voldaan aan de verplichting tot uitvoer tijdens de geldigheidsduur van het certificaat, en die wordt verbeurd indien de uitvoer niet binnen deze termijn plaatsvindt;

dat, onafhankelijk van het voorafgaande, genoemde verordening in artikel 16 bepaalt dat in de mate nodig om de uitvoer op basis van de noteringen of de prijzen van de produkten op de wereldmarkt mogelijk te maken, het verschil tussen deze noteringen of prijzen en de prijzen van de Gemeenschap kan worden overbrugd door een restitutie bij de uitvoer;

dat deze beide bepalingen betrekking hebben op verschillende situaties, waarbij de uitvoer van waren die niet overeenkomen met de opgave in het certificaat, krachtens artikel 14, lid 2, van verordening (EEG) nr. 1373/70 van de Commissie van 10 juli 1970, houdende gemeenschappelijke uitvoeringsbepalingen inzake het stelsel van invoer-, uitvoer- en voorfixatiecertificaten voor landbouwprodukten waarvoor een stelsel van gemeenschappelijke prijzen geldt (PB nr. L 158 van 20 juli 1970, blz. 1) slechts tot gevolg heeft, dat de betrokken Lid-Staten de Commissie hiervan op de hoogte moeten stellen en dat de gestelde waarborg eventueel wordt verbeurd;

dat voorts ingevolge artikel 1, lid 2, van verordening nr. 1041/67/EEG van de Commissie van 21 december 1967, houdende uitvoeringsbepalingen inzake de verlening van restituties bij de uitvoer van produkten waarvoor een stelsel van gemeenschappelijke prijzen geldt (PB nr. L 314 van 23. 12. 1967, blz. 9) het in ontvangst nemen van het document waarbij de declarant zijn voornemen te kennen geeft te willen uitvoeren met toekenning van een restitutie, wordt aangemerkt als het vervullen van de douaneformaliteiten bij uitvoer;

8 Overwegende dat bijgevolg kan worden geantwoord dat het recht op restitutie ook dan kan ontstaan wanneer een ander produkt is uitgevoerd dan dat waarvoor het certificaat is afgegeven;

9 Overwegende dat, ingeval de tweede vraag bevestigend wordt beantwoord, tenslotte wordt gevraagd of, wanneer op het betrokken tijdstip geen restitutiebedrag is vastgesteld voor het daadwerkelijk uitgevoerde produkt (geplette gerstkorrels van tariefpost 11.02 E I a) 1), een recht op toekenning van uitvoerrestitutie bestaat voor het daarvoor in aanmerking komende voorprodukt (gerst van tariefpost 10.03);

10 Overwegende dat restitutie slechts wordt verleend wanneer het geëxporteerde produkt wordt genoemd in de bijlage bij de verordeningen tot vaststelling van de bedragen;

dat in voornoemde verordening nr. 1383/72 alstoen geen restitutiebedrag voor geplette gerstkorrels was vastgesteld;

dat nergens wordt bepaald dat in dat geval althans de restitutie voor de basisprodukten wordt toegekend;

dat de derde vraag mitsdien ontkennend moet worden beantwoord;

Ten aanzien van de kosten

11 Overwegende dat de kosten, door de Commissie wegens indiening harer opmerkingen bij het Hof gemaakt, niet voor vergoeding in aanmerking kunnen komen;

dat de procedure ten aanzien van partijen in het hoofdgeding als een aldaar gerezen incident is te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen;

HET HOF VAN JUSTITIE,

uitspraak doende op de door het Finanzgericht Hamburg bij beschikking van 29 augustus 1975 gestelde vragen, verklaart voor recht:

1. **Gerstvlokken van tariefpost 11.02 E I b) 1 worden vervaardigd van korrels die een pelbewerking hebben ondergaan, waardoor zij een gedeelte van hun kafjes hebben verloren, en zij onderscheiden zich derhalve niet van „geplette granen" van gerst van tariefpost 11.02 E I a) 1 door het gedeelte dat zij tijdens het pletten verliezen;**

2. **Artikel 16 van verordening nr. 120/67 en de artikelen 1 en 3 van verordening nr. 1041/67 kunnen aldus worden opgevat dat zij een recht op toekenning van een restitutie bij uitvoer ook dan doen ontstaan, wanneer een ander produkt wordt uitgevoerd dan dat waarvoor het certificaat is afgegeven;**

3. Wanneer op het betrokken tijdstip geen restitutiebedrag is vastgesteld voor het daadwerkelijk uitgevoerde produkt, bestaat er geen recht op toekenning van een restitutie.

Lecourt Kutscher O'Keeffe Donner Mertens de Wilmars

Pescatore Sørensen Mackenzie Stuart Capotorti

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op acht april negentienhonderdzesenzeventig.

De Griffier

A. Van Houtte

De President

R. Lecourt

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL G. REISCHL VAN 1 APRIL 1976 [1]

Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,

In het onderhavige geding gaat het om problemen betreffende de uitvoerrestitutie ingevolge de gemeenschappelijke ordening der markten in de sector granen.

De feiten zijn — in het kort — als volgt:

De firma Merkur, gevestigd te Hamburg, verzocht tussen 26 en 29 juli 1972 waren voor uitvoer vrij te geven, die zij omschreef als: „Gerstvlokken, niet bedoeld bij post 11.02 E I b) 1 (aa)", respectievelijk als „gerstvlokken met een gehalte aan ruwe celstof van meer dan 0,9 gewichtspercent en een asgehalte van meer dan 1 gewichtspercent, berekend op de droge stof". Voor de uitvoer werden certificaten afgegeven, waarin de restitutie bij uitvoer was geprefixeerd, en wel voor tariefpost 11.02 E I b) 1 („gerstvlokken"). Van de waren werden monsters genomen en door de Zolltechnische Prüfungs- und Lehranstalt in Berlin onderzocht. Daarbij kwam men met name door het hoge gehalte aan as en ruwe celstof van de geexporteerde waren tot de conclusie, dat het ging om geplette gerst van post 11.02 E I a 1, en niet om gerstvlokken van post 11.02 E I b 1. Daar voor geplette gerst in de destijds geldende restitutieregeling van verordening nr. 1383/72 van de Commissie (PB nr. L 149 van 1972, blz. 38) geen restitutie was vastgesteld, werd de firma Merkur de door haar gevorderde uitvoerrestitutie geweigerd. Ook het subsidiair ingediende verzoek tot toekenning van restitutie voor gerst van

1 — Vertaald uit het Duits.